

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 25143

гр. София, 17.07.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 150 СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ

като разглежда докладваното от ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ Гражданско дело № 20221110165966 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на К. В. А. с ЕГН 9302056357 и В. Д. А. с ЕГН *****, и двамата с адрес за призоваване град София, ж. к. „Ж.К. "АДРЕС" (ищци), срещу П. ЦВ. К. с ЕГН ***** и Г. А. К. с ЕГН *****. Исковете първоначално са били предявени като насрещни в производство по делба по гр. дело № 20211110161643 по описа на Софийския районен съд, 141-ви състав, за 2021 г., но с определение на съда са били отделени и в съответствие с нормите на ЗСВ и вътрешните правила за разпределяне на граждански дела в Софийския районен съд са били случайно разпределени на настоящия съдебен състав и е било образувано настоящото дело.

Ищците излагат твърдения, че са съпруг и син на И. Г. А.а. И. Г. А.а е дъщеря на Г.Й. С. и ХР. ЦВ. С.а, а също така е и едноутробна сестра на ответницата П. ЦВ. К.. През 1999 г. ХР. ЦВ. С.а починала и оставила за наследници преживелия съпруг Г.Й. С., дъщеря си П. ЦВ. К. и втората си дъщеря И. Г. А.а. През 2001 г. И. Г. А.а починала, оставяйки за наследници ищците. По-късно ищците научили, че през 2003 г. Г.Й. С. е прехвърлил в полза на ответницата П. ЦВ. К. 2/6 идеални части от правото на собственост върху апартамент № 48, находящ се в град София, ж. к. „Ж.К. "АДРЕС"“, *****, **, ет. II, срещу задължение за издръжка и гледане. Обосновават подробно, че ответницата П. ЦВ. К. не изпълнявала надлежно задълженията си по договора за издръжка и гледане спрямо Г.Й. С.. Самият Г.Й. С. починал след това. Искат от съда да развали договора за издръжка и гледане поради съществено неизпълнение. Еwentуално искат от съда да *„върне в наследството за разпределение и да възстанови запазените 2/6 идеални части на К. В. А. и В. Д. А. от наследодателя Г.Й. С., които са прехвърлени с договор срещу задължение за издръжка и гледане на П. ЦВ. К. и нейния съпруг Г. К. (...), като на правно основание чл. 37 ЗН допълни запазената част на К. В. А. и В. Д. А.“*.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответницата П. ЦВ. К.. Преписи от исковата молба, нейните уточнения и приложения все още не са били връчени и на втория ответник, поради което за него срока по чл. 131, ал. 1 ГПК не е започнал да тече и няма постъпил отговор на исковата молба. Ответницата П. ЦВ. К. излага доводи за недопустимост на исковите на ищеца В. Д. А. поради липса на активна процесуална легитимация.

Съдът намира, че настоящото производство е частично недопустимо.

Съображенията за това са следните.

Съдът следи служебно за редовността и валидността на процесуалните действия, предприемани от страните чрез техните процесуални представители, в това число и за наличието на предпоставките за съществуването и надлежното упражняване на правото на иск. Една от съответните предпоставки е наличието на активна процесуална легитимация на ищеца. Активната процесуална легитимация произтича от твърденията, изложени от ищеца в обстоятелствената част на исковата молба. За да е налице активна процесуална легитимация, достатъчно е ищецът да е изложил твърдения, че е носител на спорното материално право. Дали той действително е носител на твърдяното материално право е въпрос по същество, по който съдът се произнася след събирането и анализата на доказателствата с крайния акт по същество. Преценката за наличието на активна процесуална легитимация обаче е предварителна и се прави въз основа на твърдяното с исковата молба.

В дадения случай в исковата молба се твърди сключването на договор за прехвърляне на недвижим имот (идеални части от правото на собственост върху него) срещу задължение за издръжка и гледане между наследодателя Г.Й. С. и ответницата П. ЦВ. К.. Макар и договорът за гледане и издръжка да е с оглед личността на прехвърлителя, според съдебната практика той може да бъде развален поради неизпълнение и след смъртта на прехвърлителя от неговите наследници (т. 1 от Тълкувателно решение № 30 от 17.VI.1981 г., ОСГК; решение № 7 от 26.01.2012 г. на ВКС по гр. дело № 456/2011 г., III г. о.). От друга страна, съгласно твърденията в исковата молба, ищецът В. Д. А. не е наследник на Г.Й. С.. Това е така, защото Г.Й. С. е починал след дъщеря си И. Г. А.а, при което е бил наследен по право на заместване само от нейния низходящ К. В. А.. Съгласно чл. 10, ал. 1 ЗН само низходящите на починалия преди наследодателя негов наследник заместват последния, не и преживелия съпруг. Казано иначе, при тези твърдения ищецът В. Д. А. не би могъл да е наследник по право на заместване на Г.Й. С.. При това положение основателно ответницата възразява за липса на активна процесуална легитимация на ищеца В. Д. А.. Производството трябва да бъде прекратено в частта спрямо него.

Що се отнася до останалата част от производството – предявените иски от К. В. А., съдът констатира служебно още един недостатък. Първоначалният вид на исковата молба съдържаще искане за отменяване на *„дарение срещу задължение за гледане и издръжка“* – вътрешно противоречиво словосъчетание. Като евентуално искане ищите чрез техния процесуален представител претендираха *„връщане на имотите в наследството за разпределение и възстановяване на запазените идеални части (...), като на основание чл. 37 ЗН да бъде допълнена запазената част“*. Поначало дарението би могло да накърни запазената част от наследството на ищеца К. В. А. и да обоснове предявяването на преобразуващ иск по чл. 30, ал. 1 ЗН. Понеже обаче словосъчетанието от исковата молба съдържаще индикации за възмезден договор (договорът за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане не е договор за дарение), 141-ви състав на Софийския районен съд остави без движение исковата молба и даде съответни указания на ищите, в изпълнение на които те уточниха, че става въпрос за *„договор за издръжка и гледане“* и че искат неговото *„разваляне“*. При това положение ищецът К. В. А. не може да предяви преобразуващ иск с правно основание чл. 30, ал. 1 ЗН, защото само договор за дарение или завещание могат да накърнят запазената му част от наследството на Г.Й. С., не и възмезден договор за издръжка и гледане. От друга страна, в исковата молба евентуалният иск се квалифицира по чл. 37 ЗН. Преобразуващият иск по чл. 37, ал. 1 ЗН, за разлика от този

по чл. 30, ал. 1 ЗН, по начало може да бъде насочен и срещу други отчуждителни сделки, не само срещу дарения и завещателни разпореждания, включително и срещу договор за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане. Дори и така обаче изложението на обстоятелствата към исковата молба не съдържа твърдения, които могат да обосноват предявяването на иск с правно основание чл. 37, ал. 1 ЗН. Искът по чл. 37 ЗН е предоставен на разположение на наследниците по закон, чиято запазена част от наследството е била накърнена от наследодателя с дарение или завещателно разпореждане, а след това е последвало и второ отчуждаване от страна на дарения/заветника в полза на трето лице. В дадения случай в исковата молба и в нейните уточнения липсват твърдения за дарение/завещателно разпореждане на процесния ап. 48, след което дареният/заветникът да го е прехвърлил на трето лице срещу задължение за гледане и издръжка. Напротив, съдържат се твърдения само и единствено, че наследодателят Г.Й. С. е прехвърлил ап. 48 (по-точно идеални части от правото на собственост над него) срещу задължение за гледане и издръжка. При това положение е налице непреодолимо противоречие между изложението на обстоятелствата и искането (петитума) по евентуалния иск. Ето защо производството следва да бъде прекратено и в съответната част.

Така мотивиран, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по гр. дело № 202211101**65966** по описа на Софийския районен съд, III гражданско отделение, 150-и състав, за **2022 г., в частта** спрямо ищеца В. Д. А. с ЕГН *****.

ПРЕКРАТЯВА производството по гр. дело № 202211101**65966** по описа на Софийския районен съд, III гражданско отделение, 150-и състав, за **2022 г., в частта**, в която ищецът К. В. А. с ЕГН 9302056357 предявява евентуален иск за връщане в наследството за разпределение и възстановяване на запазените 2/6 идеални части от правото на собственост върху апартамент № 48, находящ се в град София, ж. к. „Ж.К. "АДРЕС"“, *****, **, ет. II, които са прехвърлени с договор срещу задължение за издръжка и гледане на ответниците П. ЦВ. К. с ЕГН ***** и нейния съпруг Г. К..

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред Софийския градски съд в едноседмичен срок от връчването на преписа.

Служебно изготвени преписи от определението да се връчат на страните ищите К. В. А. и В. Д. А., както и на ответницата П. ЦВ. К..

След стабилизирането на настоящото определение делото да се докладва на председателя на 150-и състав на Софийския районен съд за продължаване на процесуалните действия чрез връчване на преписи от исковата молба, нейните уточнения и приложенията към нея, на ответника Г. К..

Съдия при Софийски районен съд: _____